

ભગ્વદ્કિર્તન.

૫૬ ૧.

વૈષ્ણવ કોણ ?

વૈષ્ણવ જન તો ત્હેનેરે કહીએ, જે પીડ પરાઈ બાણુરે;
પરદુઃખે ઉપકાર કરે, તોય મન અભિમાન ન આણુરે—ટક
સકળ લોકમાં સહુને વંદે, નિંદા તે નવ કરે કંની રે;
વાય કાય મન નિશ્ચય રાખે, તો ધન્ય ધન્ય જનની ત્હેની રે—વૈ.
સમદ્રષ્ટિ ને તૃણા ત્યાગી, પરસ્ત્રી જેને માત રે;

હા થકી અસત્ય ન બોલે, પરધન નવ ગ્રહે હાથ રે—વૈ.
માયા બ્યાપે નહિ ત્હેને, દૃઢ વૈરાગ્ય જેના મનમાં રે;
નામ શું તાળી રે ગાગી, સકળ તીરથ તેના તનમાં રે—વૈ.
લોભી ને કપટરહિત છે, કામક્રોધને નીવાર્યો રે;
નરસૈયો ત્હેનું દર્શન કરતાં, કુળ છંકોતેર તાર્યો રે—વૈ.

—:—

૫૬ ૨.

ભગત લક્ષણ વિષે.

શી જન તેને બાણીએ, જેમાં એવા ગુણ હોય;
જા સ્તુતિ કોઈની નવ કરે, સમગ્ર સમદ્રષ્ટિ બોય—તાદૃષી.

૬૨૧
અમદાવાદ
ગ્રંથાલય

જેના હોરા હરી આંખીમાં ધર્યો, ગદ્યે પ્રપંચનું ધ્યાન;
સ્મરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાડે અજ્ઞાન-તાદૃશી.
ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રકૃત્વિત તન થાય;
નેત્ર પ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે હૃદય રૂંધાય-તાદૃશી.
પરદુઃખ દેખી દાઝે ધણું, નવ કરે કાઢનો દ્રોહ;
ઇન્દ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ-તાદૃશી.
સકળ સચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન;
શુભ ઇચ્છે સર્વ જગતનું, લેશ નહિં અભિમાન-તાદૃશી.
સધળી લીલા તે અવિનાશીની, જેમાં લુપ્ત જેનું મન;
પ્રીતિ બહુ પરઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન-તાદૃશી.
નટવર ઝળકે નેણમાં, કાંતિ કરૂણામય હોય;
શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કાઢનો નહિં જોય-તાદૃશી.
હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જેને અતિ ધણું વહાલ;
દૃઢ આશરો દીનતા ધણી, બોલે વચન રસાલ-તાદૃશી.
વિઘ્નતા વિઠલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ;
એવા ભગવદીના દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય-તાદૃશી.

પદ ૩.

(ભુજંગી હંદ.)

પ્રભુને ગમે તે સમે સર્વ સંહેવું,

સદા રાજી રાજી રહેમાંજ રહેવું;

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાષ્ટ્રિ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૨૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ અગાધારી કૃતિ

વિષય ૮ - : ૪૨૧

કદી હેબકી હામ હૈયે ન હારો;
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો.

૧

સજ્યો ઇશ્વરે વિશ્વનો ખેલ એવો,
જીએ માંડવો મેહનો હોય જવો;
થનારો ધડીમાં ધડીમાં જનારો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો.

૨

મળે એક કાળે વિવાની વધાઇ,
મળે એક કાળે મહા ભોગ ભાઇ;
ન ચાલે સદા કાળ સારો નહારો;
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો.

૩

જતી હોય જે આખરૂં એક કાળે,
થતી હોય કાયા કદી ભંગ ભાલે;
પ્રભુની પૂરી એવી ઇચ્છા વિચારો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો.

૪

જીએ જનકી રામ રાજની રાણી,
ખલે તેડીને રાવણે રાતી આણી;
ધરી ધૈર્યને જોગ જવો ગુજર્યો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો.

૫

સતી દ્રૌપદીને સભા મધ્ય આણ્યાં,
 પતિ દેખતાં પાપીએ વસ્ત્ર તાણ્યાં;
 તથાપિ ન તે તો તજ્યો પ્રાણ પ્યારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૬
 ખીડા ભૂપ પામ્યો હરિશ્ચંદ્ર પૂરી,
 જીવ્યો કષ્ટ કાળે કરીને મજૂરી;
 બડા હાથી હોદ્દે હતો બેસનારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૭
 કદી મિત્ર કેરું મહા કષ્ટ જોઇ,
 ઘણાં ગાભરા થૈ રહેવું ન રોઇ;
 ઉપાયો કરી આપદાથી ઉગારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૮
 કૂવામાં પડેલો કદી એક કાઇ,
 રહ્યો મિત્ર તેનો કૂટે માથું રોઇ;
 કૂટયાથી કહો તે બચે શું બિચારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૯
 કશી જીવિત ચાલે નહિ જ્યાં કદાપિ,
 દિલે ધારી જોવું ન રોવું તદાપિ;
 ભજે દેવ શાંતી સજે એજ સારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૧૦

પદ ૪.

કિયો ગોપાલહિંકા સખ હોય,
 જો જાને પુરૂષારથ અપનો અતિ કર બુઠો સોય. ૧
 દુખસુખ લાભઅલાભ સહે જગ તાહિ ન મરિયે રોય,
 જો કછુ લેખ લિખ્યો નંદ નંદન મેંટસકે નહિં ઠાય. ૨
 ઉઘમ સાધન જંત્ર મંત્રયે સખ કચ્છુ ડારીએ ધોય,
 પરમાનંદદાસ ઠાકુરકે ચરણ કમલ ચિત્ત પોય. ૩

—:૦:—

પદ ૫.

ગમ ન પડે નરને ગોવીંદની ગતી ન્યારીરે—ગમ૦
 અકળ કળા ઇશ્વરની એમાં શું સમજે સંસારી—ગમ૦
 ઉજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાસ થયો આ ટાણે;
 કાલ દિવસ કેવો દેખાશે, એ તો ઇશ્વર જાણેરે—ગમ૦
 પુત્ર જનમ પામ્યાથી પ્રાણી, જીવમાં હરખે જોઈ;
 પળકવાર પછી શું નિપજશે, કળી શકે નહીં કોઈ—ગમ૦
 રૂડી રસોઈ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યાં બાણે;
 બાળ્ય વિના ભોજન કરવાની, આશા ફેકટ આણેરે—ગમ૦
 ચૂનાબંધ હવેલી ચણાવે, જોવા લાયક જોવી;
 વાસ્તુ દિન વૈકુંઠ સીધાવે, ઇશ્વરકૃત ગતી એવી રે—ગમ૦

મોટા મોટા મનસુખા કરી, મોટા પગરણ માંડે;
 જાણે નહીં જે જમના કીંકર, કાળ પકડશે કાંડે રે—ગમ૦
 ખારા રણનાં ખુખ ઝાંઝવા, બાળી નહીં ભરમાવું;
 દુનીયાના સુખ એવાં દેખી, ફેકટ શું કુલાવું રે—ગમ૦
 સંસારી સુખ સ્વપ્ના જેવાં, નહીં ભરસો ઝાઝો;
 સુખ પામી મગર થવું નહીં, દુષ્ટ દેખી નવ દાઝો રે—ગમ૦
 મુઠીમાં જે હવા ભરી તે, વહી જતાં શી વાર;
 અવશ્ય જાણે એહ તરેહનો, સધળો છે સંસાર રે—ગમ૦
 પળમાં છાયો પળમાં તડેકો, જગમાં જેમ જણાય;
 રાજ પળમાં રાંક બને છે, રાંક બને છે રાય રે—ગમ૦
 એક ઘડી આનંદ વધે, અને એક ઘડીમાં શોક;
 એકની સ્થિરતા નથી અંતે, ફળ તેના છે ફેકરે—ગમ૦
 કરી શક્તીએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સધળું સહેવું;
 ઇશ્વરની ઇચ્છા પરમાણુ, જેમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ૦

—:૦:—

પદ ૬.

સાચા ત્યાગની ખૂબી.

છંદ

ધર મીલે ઉસે જે અપના ધર ખોલે હૈ;
 જે ધર રખે વો ધર ધરમે રાવે હૈ.

जे राज तजे वो महाराज करता है;
 और जन तजे सो कभी नहीं भरता है.
 सुख त्यागे शीर वो, औरका दुःख डरता है;
 धन तजे सो शीर दालतसे घर भरता है.
 जे पलंग तजे सो कुलो पर सोवे है;
 जे घर रणे सो घर घरमें शेवे है.
 जे पर दारका तजे वो पावे रानी;
 और जुठ अयन दे छोड सिद्ध होय जानी.
 जे दुरयुद्धि हूँ तजे वही होवे ज्ञानी;
 मनसा त्यागे तो भीले रीध मनमानी.
 जे सर्व तजे उसका सख कुछ होवे है;
 जे घर रणे वो घर घर में शेवे है.
 जे कुछ धर्या नहीं करे वो धर्या पावे है;
 और स्वाद तजे तो अमृत भोजन आवे.
 नहीं मागे तो इल पावे जे मन आवे;
 है त्याग में तीनों दोड भेद युं गावे.
 जे मेला होड रहै वो दील धोवे है;
 जे घर रणे वो घर घर में शेवे है.
 जे पक्षपात डा तजे तो सखडा जते;
 और काम तजे तो होय काम मन चीते.

કહે દેવીસીંહ હરનામ જીન્હાને લીને;
 ઉનકા ગોવીંદને બ્રહ્મ લોક પુરી દીને.
 અબ બનારસી ધર ખોડે બ્રહ્મ જોવે હૈ;
 જો ધર રખે વો ધર ધર મેં રાવે હૈ.

—:૦:—

પદ ૭.

મરજીવા રસ માણે, મારા સંતો મરજીવા રસ માણે હેજી—ટક
 કઠણ દુધ છે વાધણ કેરં, પીવા ઇચ્છા આણે હેજી;
 નિજ બાળક વિણ કોઈ જન આહે,
 પ્રાણ તજે તે ટાણે—મારા સંતો મરજીવા ૧
 મહારોગ છે જેના મનમાં, ભુખ્યો રહે બરે બાણે હેજી;
 અમર અજર રસ કેરાં સુખ તો,
 વિરલા વાતો જાણે—મારા સંતો મરજીવા ૨
 ગુરૂગમ વિના ગોથાં ખાશે, પટકે પારસ પાહાણે હેજી;
 હરી હી રો હર દા માં રા ખો,
 જેને વેદ વખાણે—મારા સંતો મરજીવા ૩
 જન્મમરણનું દુઃખ છે જખરં, પુર્વનું પુન્ય પ્રમાણે હેજી;
 સાકુટ નુધરા તે શું સમજે,
 મુરખા મતને તાણે—મારા સંતો મરજીવા ૪
 શીરસાટ સતગુરૂને સેવો, પામે પદ નિરવાણે હેજી;
 ગણપત ગુરૂ જે જન જાણે,
 આગળની ઓળખાણે—મારા સંતો મરજીવા ૫

—:૦:—

પદ ૮.

હરિનો મારગ છે શુરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને;
 પરથમ પહેલું મરતક મુકી, વળતી લેવું નામ જોને.
 સુત, વિત્ત, દારા, શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
 સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડયા મરજીવા જોને.
 મરણ વ્યાગમે ભરે મુઠી, દિલની દુગ્ધા વામે જોને;
 તીરે ઉભો જીવે તમાસો, તે ઢાઢી નવ પામે જોને.
 પ્રેમપંથ પાવકની જવાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને;
 માંહી પડયા તે મહાસુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
 માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ, સાંપડવી નહીં સહેલ જોને;
 મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂકી મનનો મેલ જોને.
 રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
 પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજની દિન દેખે જોને.

—:—:—

પદ ૯.

પરમાર્થ વિષે.

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધર્યો,
 વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વન વિષે જઈને વર્યો;
 ભગવાં ધરીને બટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું,
 શા રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તે સાઈં કોઈનું શું કર્યું?

તેં નિત્ય સ્નાન, ત્રિકાળ કીધું, ચાહી ગોમય ચોળીને,
 તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, કીધું ઘોળી ઘોળીને;
 આહાર એકજવાર કરવો, એવું વૃત તેં આચર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં હોમ હવન ઘણાં કર્યાં, ધી હવનમાં હોમ્યાં ઘણાં,
 તેં ચાલતી નદીએ ચડાવ્યાં, દુધ દહીં ગાયો તણાં;
 બહુ વર્ષ મુખ મુનિવૃત ધર્યું, તે ઠીક તુજ મનમાં ઠર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં નવ નવા નૈવેદ્ય કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો,
 ઉપવાસને એકાસણાં કરી, દેહને બહુ તેં દમ્યો;
 ખાડો ખાણીને દાટીયું, જે અન્ન જમતાં ઉગર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને,
 તેં સ્તોત્ર પાઠ ઘણાં કર્યાં, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને;
 ગદગદ સ્વરે ગુણગાન કરતાં, આંખથી આંસુ ઝર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 ભગવાન લુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તક્ષ માત્ર તે,
 પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે;
 તે વગર વાદ વિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સર્યું?
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?

૫૬ ૧૦.

સ્તુતિ.

શાંતિ શાંતિ શાંતિ, પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો. (ટેક)
 પરમ કૃપા કરી કૃપાળ (૨) ક્લેશ કષ્ટ કાપો—શાંતિ૦
 શરણુ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી જોડી હાથ (૨)
 સર્વ જપે ભક્ત સાથ (૨) શાંતિ સુખ આપો—શાંતિ૦
 કરુણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) હૃદય તિમિર સર્વે હરો (૨)
 મનવાંછિત અર્થ પુરો (૨) સુણી તમે વિલાપો—શાંતિ૦
 જાપી તમારું પુણ્ય નામ (૨) કરીએ તમને પ્રણામ (૨)
 સત્ય શુદ્ધ ધર્મ, સકળ દેશ વિષે સ્થાપો—શાંતિ૦

—:૦:—

૫૬ ૧૧.

બ્રહ્મ રહ્યો ભરપુર, સૌમાં બ્રહ્મ ભર્યો ભરપુર. ટેક.
 સ્વારથ જંગમ જડ ચૈતનમાં, દેખો નજીકને દુર. સૌ૦ ૧
 પશુ પાંખી નર ને નારી, ડાણુ તે સુર અસુર. સૌ૦ ૨
 ભરપુર બહાર બીતર બાસે, નારાયણનું નુર. સૌ૦ ૩
 સામાન્ય વિશેષે સરખો નરખો, ભેદ લહે નહિ ભુર. સૌ૦ ૪
 ગણપત કહે મુણુ ગોવિંદ દેરા, આરાધી લેજો ઉર. સૌ૦ ૫

—:૦:—

૫૬ ૧૨.

ધન્ય જણે હરિગુણ ગાયા-સંસારીયામાં ધન્ય૦
 બીજા સૌ જાણે ભવાયા-સંસારીયામાં ધન્ય૦
 હાથી ઘોડા ને સુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
 શું થયું મેળવી માયા-સંસારીયામાં ધન્ય૦
 કંઠ સાહીને જન્મ કાઢશે પલકમાં (૨)
 દુર રહેશે સુત વિત્ત દારા-સંસારીયામાં ધન્ય૦
 દયાના પ્રીતમ ભાળે નંદના કુંવરને (૨)
 સદ્ગુણ થાશે તારી કાયા-સંસારીયામાં ધન્ય૦

—:૦:—

૫૬ ૧૩.

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનુરે, (૨)
 આઠે અંગમાં આનંદ થાય— સુખ૦
 અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણુરે, (૨)
 સત્સંગેથી ભેળાં થાય— સુખ૦
 એ સુખ ઈંદ્રના લોકથી અધિક છેરે, (૨)
 વૈકુંઠથી વધતું જાય— સુખ૦
 એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી ભારે ધણુરે, (૨)
 એ તો વેદ પુરાણે વંચાય— સુખ૦

મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ બણેરે, (૨)

એ તો ઝોળખાવે અવિનાશ—

સુખ૦

—:૦:—

૫૬ ૧૪.

વરમાળા તો વિકલ વરની, છુટે છેડે ફરીએરે રાણાજી;
વર તો વીકલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ,
લાજે કોની ધરીએ રાણા, કોના મલાજ કરીએરે રાણાજી—વર.
કાગડાની યુદ્ધિ કાઢી નાખી, માણેક મોતી ચરીએરે રાણાજી—
સોનાં રૂપાં સઘળાં તજીએ, તીલક તુલસી ધરીએરે રાણાજી—
ચીરપટોળાં સઘળાં તજીએ, ધોળાં અંગે ધરીએરે રાણાજી—
શાલીઆમની સેવા કરીએ, સંતસમાગમ કરીએરે રાણાજી—
હરતા ને ફરતા સમરણુ કરીએ, સંતની સાથે ફરીએરે રાણાજી—
બાધમીરાં કહે પ્રભુગીરધરના ગુણ, ચરણુકમલ ચીતધરીએરેરા—

—:૦:—

૫૬ ૧૫.

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિ, ભજનકો પરિમાન;
નીચ પાવે હંચ પદવી, જલ તરે પાષણુ—એસો૦
અધમ ભીલડી અજત ગુનકા, ચડી જત વિમાન;
નામ લધ વૈકુંઠ પામી, બાજતે નીશાન—એસો૦

ચલત તારાને ચલત મંડલ, ચલત શશી ઓર ભાન;
 દાસ ધ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન-એસો ॥
 રાવણકે દશ શીશ છેદે, કર ગૃહે સારંગપાણ;
 બીલીષણકું લંકા દીની, ભક્ત અપનો જન-એસો ॥
 નીગમ બકી સાંખ પૂરે, સુનો સંત સુજન;
 દાસ તુલશી શરણ આયો, રાખીયે ભગવાન-એસો ॥

પદ ૧૬.

મારે આઁયો અલૌકિક દાવરે, કોઈ મને શું કરશે;
 માથા સાટે વર્યા મેંતો માવરે, કોઈ મને શું કરશે.
 હવે બળે છે જગમાં બલાયરે, કોઈ મને શું કરશે;
 મેં તો ભેટ્યા છે ભૂધર રાયરે, કોઈ મને શું કરશે.
 અતિ આનંદ થયો છે મારે અંગરે, કોઈ મને શું કરશે;
 લાગ્યો રસીયાજીનો રંગરે, કોઈ મને શું કરશે.
 થઈ જગમાં અલૌકિક જીતરે, કોઈ મને શું કરશે;
 લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીતરે, કોઈ મને શું કરશે.
 મારે વહાલે દીધું છે મને માનરે, કોઈ મને શું કરશે;
 મને કીધી સૌભાગણ કહાનરે, કોઈ મને શું કરશે.
 હવે થયો સંસારીડો ઝેરરે, કોઈ મને શું કરશે;
 અજ્ઞાનંદને વહાલે કીધી મહેરરે, કોઈ મને શું કરશે.

૫૬ ૧૭.

ધન્ય આજની ધડી રળીઆમણીરે (૨)
 મારે વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજીરે—આજની૦
 હું તો મોતીડાંના ચોક પુરાવતીરે (૨)
 મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજીરે—આજની
 અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણેરે (૨)
 મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉભો ખારણે હોજીરે—આજની૦

—:૦:—

૫૬ ૧૮.

કૃપા વિના પ્રભુજી, કેમ કાર્ય સરેરે (૨)
 કેમ કાર્ય સરેરે, કેમ કાર્ય સરેરે—કૃપા૦
 અવલંબન આધાર તમારો (૨)
 તમ વિના હમારાં કષ્ટ કોણ હરેરે—કષ્ટ૦—કૃપા૦
 જગત તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
 પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કદી નવ ફરેરે—કદી૦—કૃપા૦
 શરણ તમારું ગ્રહણ કીધું છે (૨)
 ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરેરે—તે તો૦કૃપા૦

—:૦:—

૫૬ ૧૯.

પ્રભુ છો મંગળકારીરે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (ટક)
 બ્રહ્મ સર્વિચ્છેદન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટના ભૂપ;
 એક અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંત સ્વરૂપ—પ્રભુ
 જય જય જય જય જય જય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કરૂણાનિધાન;
 જય પરબ્રહ્મ પરેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન—પ્રભુ
 સૃષ્ટ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં છો, અંતર્યામી ઈશ,
 શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરી લો, એજ માંગુ જગદીશ—પ્રભુ
 શરણુપણું તારું ગ્રહણ કીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
 ચરણ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, જાણી પોતાનો દાસ—પ્રભુ
 (પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

—:—:—

૫૬ ૨૦.

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામીરે, સ્તવું તુંને અંતર્યામી. (ટક)
 જય જગન્નાતા વિશ્વવિદાતા, સદ્ગુણ દાતા મહેશ (૨)
 મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણતા, પાર ન પામ્યા લેશ—સ
 એક અજનત અદ્વૈત તમે છો, પૂરણ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
 અદ્ભુત તારી કૃતિઓ જણાયે, વિશ્વ વિષે વિશ્વેશ—સ

ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વર્ણાય (૨)
 પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છો સદાય—સં
 નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
 મોક્ષગતિ મને આપો પ્રભુજી, શરણે આવ્યો છું નાથ—સં
 (પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

—:૦:—

૫૬૨૧.

નામ સ્મરણનું મહાત્મય.

હર જગૈ પૈ દેખા કહીં કહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.
 જાજકર ગંગાસાગર સિંધુ નહાયા;
 મૈં તેરે ઇશકમેં ચારો તરફ ઉઠ ધાયા.
 નહીં મૈંને પ્યારે ઐર કહીં તૂ દેખા;
 જ્યાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.
 જંગલ વસ્તી સખ ઉજડ હમને છાના;
 નહિં દેખા તુઝકા દેખારે સખી જમાના.
 કોઇ મતવાલા કહતા હૈ કોઇ મસ્તાના;
 જો જો કુછ જિસને કહા વો હમને માના.
 ખુબ ખુબ ફિરા દર દરકા હુઆ દિવાના;
 નહિં પાયા પ્યારે તેરા કહીં ઠેકાના.

અખ યાદ કરી તો દિલમેં યહીં તૂ દેખા;
 જ્યાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.
 સર પટક પટક કર પહાડ પર દે મારા;
 ઐર આહુ આહુ કર કરકે બહુત પુકારા.
 દેખા દેવલ દેહરા ઐર ઠાકુરદ્વારા;
 સરતાપા સખેકો દેખદેખ કર હારા.
 ધરખાર તજ આલમસે લિયા કનારા;
 જેસી કુછ ગુજરી વૈસે કિયા ગુજરા.
 ચેં ખાતેં હમકો યાદ રહી તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.
 સખ દેખા હમને ગુલશન ઐર ગુલલાલા;
 બન ફકીર બન બન ફિરા પહુન વનમાલા.
 દેખા પત્તા પત્તા ઓ ડાલી હાલા;
 હૈ સખમેં તૂ ઐર ઐર સખસે રહેં નિરાલા.
 યહ બનારસીકા કલામ રસકા હાલા;
 હૈ અરજ મેરી યહ મુનો નંદકે લાલા.
 તુઝ દિલ પર મેં આશક હું મહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.

૫૬ ૨૨.

હુમ તેરી યાદમેં પ્રભુ ખોત દીન ભટકે;
 અખ મીલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટધટકે.
 કંઠ ખાર ગયાસર, તેરી યાદમે કટકે;
 ફીર પાયા મેને, નામ તેરા રટ રટકે.
 કીયે રંજ અલખ મંજુર, જરા નહિ કંઠકે;
 દીલકી દેહશત સખ નીકલ ગઇ છટ છટકે.
 કહી લાખવ જ કે, દીયે હે તુમને ઝટકે;
 અખ મીલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટધટકે. ૧

જસ બખ્ત તુમહારી, અલખ નાગની લટકે;
 કાઠ ઈધરસે દેખે, ઉધરકા તો ફીર સટકે.
 અગર દેખે કાલા નાગ, તો સર કા પટકે;
 અલખોં કા ચઢે જો ઝેહેર, તો ધરકા સટકે.
 હુમ હુએ ભક્ત મજબુત, જહાં કહાં હટકે;
 અખ મીલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટધટકે. ૨

પ્રલહાદ ને લાયા દીલ, ભગવત કે દટકે;
 સખ સુખ દીયા તન બદન ઉસીપર અટકે.
 સુલી પર ચઢે પ્રહલાદ, ઉસીપર મટકે;
 નહિ નોંક જરા સુલીકી, જાગરમે ખટકે.

જખ દેખા હમને ઉન્હે, તો દીલ ગીયા ફટકે;
અખ મીલે હમ તુમ, આજ ખુલે પટધટકે. ૩

જખ ખુલેકી વાડે, આપ કપટકે પટકે;
મનમેં પાયે દીદાર તો બનસી ધટકે;
સીર મોર મુગટ કડ, કસે જરીકે પટકે;
જહે દેવસીંહુ ચે અજખ, ખેસ નટફટકે.
કહે બનારસી હમ આકર નાગર નટકે;
અખ મીલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટધટકે. ૪

—:૦:—

પદ ૨૩.

ધશ્વરની અકળ ગતિ છે.

લાવણી.

કહી પુન્ય કરો તો બડા પાપ હોતા હૈ;
કહી પાપ કીયે સે પુન્ય આપ હોતા હૈ.
કહી અગન મેં રહકે સીતલ તન હોતા હૈ;
કહી જલમેં બસકે અગન રૂપ હોતા હૈ.
કહી દુઃખમેં સુખ હો પ્રાણ મગન હોતા હૈ;
કહી દાન કીએ સે અતી નીરધન હોતા હૈ.
કહી ગાદી દેને સે ભી જપ હોતા હૈ;
કહી પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.

કહી ભુલ જાઓ તો સખ બીઘા આવે હૈ;
 વહી પડે તો વીર ફીર સખી ભૂલ જાવે હૈ.
 કહી પવન અહારી હોકે સખ આવે હૈ;
 કહી ભોગી હો જીતેન્દ્રી કહલાવે હૈ.
 કહી આશીષ દેનેસે ભી શ્રાપ હોતા હૈ;
 કહી પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.
 કહી જૂઠ યોલકે સચા કહલાતા હૈ;
 કહી સત્ય ખચન કહ નર્ક ખીચ જતા હૈ.
 કહી ગુરૂસે લડકે ચેલા ફલ પાતા હૈ;
 કુચ્છ ઉસકા ભેદ લખનેમેં નહીં આતા હૈ.
 કહી ખીયોગ કરકે ભી મીલાપ હોતા હૈ;
 કહી પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.
 કહી દુરખલ જાય કે પર્વત લે ઉઠાઈ;
 કહી અતી બલાવાનસે ઉઠે ન એકો રાઈ.
 કહે દેવીસીંગ સચ હૈ ઉસકી પ્રભુતાઈ;
 અયે બનારસી તેરી ગતી લખી ન જઈ.
 જો હોતા હૈ વો આપકી આપ હોતા હૈ;
 કહી પાપ કરો પુન્ય આપ હોતા હૈ.

પદ ૨૪

હું તો પરણી મારા પ્રીતમની સંઘાત, વહાલાજી હું તો પરણી;
 બીજના મીઠળ નહિ રે બાંધુરે—હું તો પરણી.

ધઉંરે ચોખલીઆ રાણા, જમવા નથીરે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે પ્રેમના દુકડા માગી ખાઈશુંરે(૨)—ખીજનાં.
 મોતીનીરે માળા રાણા, કામ ન આવેરે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે તુળશીની માળા પહેરી રહીશુંરે(૨) ખીજનાં.
 હીરનીરે સાડી રાણા, કામ ન આવેરે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે ભગવા પહેરીને નીત્ય ફરશુંરે (૨)—ખીજનાં.
 ચારે ચારે જુગની રાણા, ચોરીઆ ચિત્રાવીરે હાં (૨)
 વહાલમજી હુંતો મંગળ વરતી છું એ ને ચાર (૨)—ખીજનાં.
 ખાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ, ગીરધરનાં ગુણ હાં (૨)
 વહાલમજી હું તો તમને ભજીને થઈ છું ન્યાળ (૨)—ખીજનાં.

પદ ૨૫

ક્યા ખોલે? અખ ક્યા ખોલે?
 મન મગન ભયા અખ ક્યા ખોલે? (૨)
 તેરા સાહેબ હે તુજ ભીતર (૨)
 ખાહેર નેના ક્યા ખોલે—મન૦
 સુકમણા નાડી અમીરસ લાવે (૨)
 પ્યાલા ભર ભર અણતોલે—મન૦
 હંસે પાયા માન સરોવર (૨)
 દુજી જગ્યા પર બગ ડોલે—મન૦
 કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ (૨)
 સતગુરુ પાયા અણખોલે—મન૦

પદ ૨૬

જે કોઇ પીયે પ્રેમકા પ્યાલા,

સોઇ નર મન લયા મતવાલા (૨)

છડ્યા બંકે નહિ અલપલ વાણી,

અંદર લયા ઉજાલારે (૨)

એ મસ્તાના દરશ દીવાના, (૨)

રામ નામ ખુશીયાલા—

જે કોઇ.

દાના બોત દરદ નહીં દીલમેં,

હરદમ રહે હોંશીયાલારે (૨)

રોમ રોમ સાહેબસે રાજી (૨)

જ્ઞાની કે ધરવાલા—

જે કોઇ.

મનકુ મારી ચઢી ખુમારી,

ખૂબ ખોજ્યા પ્યાલારે (૨)

સુન ધુન સુરત નુરત સે ચઢીયા (૨)

નીરખ્યા દીન દયાળા—

જે કોઇ.

આશક ઇશક ઉસીસું રહેવે,

છુટ્યા જંગ જંજળારે (૨)

ઓઇ હરિદાસ અજરાયલ જરીઆ (૨)

નીરમે હુવા નીહાલા—

જે કોઇ.

૫૬ ૨૭.

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
 સૌનું કરો કલ્યાણ. (૮૬)
 નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
 જીવ જંતુનું તમામ-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું
 જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
 આનંદે રહી આઠો જમ-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું
 દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહીં (૨)
 લડે નહીં ડાઘ ગામ-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું
 સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
 વળી વધે ધન ધાન્ય-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું
 ડાઘ ડાઘનું યુરૂં ન ઇચ્છે (૨)
 સૌનું ઇચ્છે સૌ સમાન-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું
 પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
 સર્વ ભજે ભગવાન-દયાળુ પ્રભુ, સૌનું

આવૃત્તી ૧લી.] નકલ ૧૦૦૦, [સંવત ૧૯૭૮.

પ્રસિદ્ધ કરનાર:—શા. હરીલાલ છોટાલાલ મહેતા,

કાલખાદેવી રસ્તો, કાવેલ, ધુર નંબર ૧૭, મુંબઈ, ૨.

છાપનાર:—મગનલાલ જગજીવનદાસ, (૧૪૫૩-૭૮)

શ્રી 'સરસ્વતી' છાપખાનું, ૩૫૬, નાગદેવી રસ્તો, મુંબઈ, ૩.

